

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

**ΜΠΣ «ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΘΕΣΕΩΝ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ»**

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: «ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ»**

Εαρινό εξάμηνο 2018-2019 - Διδάσκουσες: Κωνσταντίνα Μπάδα, Ομότιμη
Καθηγήτρια Κοινωνικής Λαογραφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων & Εσθήρ Σολομών,
Επίκ. Καθηγήτρια Μουσειολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Το μάθημα εξετάζει τον ρόλο των λαογραφικών και εθνογραφικών συλλογών, εκθέσεων και μουσείων στην αναπαράσταση του πρόσφατου παρελθόντος, καθώς και στη συγκρότηση της συλλογικής μνήμης. Αξιοποιεί εργαλεία της μουσειολογίας, της κοινωνικής θεωρίας και της μουσειοπαιδαγωγικής προκειμένου να αναδείξει τον κοινωνικό, ιδεολογικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα των μουσείων αυτών στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ ταυτόχρονα προτείνει τρόπους αξιοποίησης των μουσειακών δράσεων και εκθέσεων για τη διδασκαλία του λαϊκού πολιτισμού σε ποικίλες ομάδες κοινού.

Η ενότητα περιλαμβάνει τους ακόλουθους άξονες και θεματικές:

Άξονας 1: Λαογραφικά/εθνογραφικά μουσεία, μνήμη και κοινωνική ταυτότητα

Θεματικές:

- Ορισμοί και επιστημολογικές παράμετροι αναφορικά με τα γνωστικά αντικείμενα της Λαογραφίας και της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, καθώς και τη σημασία των εθνογραφικών πρακτικών στις κοινωνικές επιστήμες και τη μουσειολογία.
- Ερμηνευτικές προσεγγίσεις του υλικού πολιτισμού και η σημασία τους στον χώρο της επιμέλειας λαογραφικών και εθνογραφικών συλλογών.
- Τρόποι αναπαράστασης και διαχείρισης της πολιτισμικής ετερότητας: Εθνογραφικά μουσεία και μετα-αποικιακή θεωρία (post-colonial theory).
- Λαογραφικά μουσεία και τοπικές κοινωνίες: μνήμη, ταυτότητα και κοινωνική ενδυνάμωση.
- Λαογραφικά μουσεία και οικονομικές παράμετροι: Τουρισμός, οικοτουρισμός, ανάπτυξη, αειφορία.
- Ιστορία και σημασία των οικομουσείων.

- Ιστορία και σημασία των θεματικών και τεχνολογικών μουσείων.

Άξονας 2: Από τη θεωρία στην πράξη: νομικό και διαχειριστικό πλαίσιο λειτουργίας των λαογραφικών μουσείων

Θεματικές:

- Μουσειακές πρακτικές: συλλογή, συντήρηση και διαχείριση λαογραφικού υλικού.
- Το θεσμικό και νομικό πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας των λαογραφικών μουσείων. Σχετικές επιτροπές του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων. Διεθνείς συναντήσεις, συνέδρια και προγράμματα για τον ρόλο και τη δραστηριότητα των εθνογραφικών μουσείων.
- Από την υλικότητα στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά: ζητούμενα, αντιφάσεις και νέα δεδομένα.
- Νέες τάσεις στην έκθεση λαογραφικών και εθνογραφικών συλλογών.
- Ο ρόλος της προφορικής ιστορίας στα σύγχρονα λαογραφικά μουσεία.
- Λαογραφικά μουσεία και τέχνη. Εκθέσεις σύγχρονης τέχνης σε διάλογο με τις μόνιμες συλλογές των μουσείων.

Άξονας 3: Λαογραφικά/εθνογραφικά μουσεία και εκπαίδευση σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο: σε αναζήτηση ενός νέου ρόλου

- Μουσειοπαιδαγωγική, θεωρίες μάθησης, μορφές άμεσης και έμμεσης επικοινωνίας στον (και με αφορμή τον) χώρο των λαογραφικών μουσείων.
- Λαογραφικά μουσεία και διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Διδακτική του λαϊκού πολιτισμού και μουσείο: διεπιστημονικές μουσειοπαιδαγωγικές προτάσεις.

Το μάθημα περιλαμβάνει επίσης επισκέψεις σε λαογραφικά μουσεία και συλλογές στην Ήπειρο, συζητήσεις με εκπροσώπους της διοίκησής τους (επιμελητές εκθέσεων, μέλη διοικητικών συμβουλίων, λαογραφικών συλλόγων, συλλέκτες, δωρητές εκθεμάτων κ.ά., καθώς και σειρά σεμιναρίων με προσκεκλημένους ομιλητές.

Επισκέψεις-ασκήσεις: Δημοτικό Μουσείο Ιωαννίνων, Οικία Μίσσιου, Μουσείο Αργυροτεχνίας, Συλλογή Μαργαριτίου, Πωγωνιανής, Συλλογή Γιώργου Γιάννου- Θεσπρωτικό, Μουσείο Μελιγγών Δωδώνης, Μουσείο ΕΗΜ, Μουσείο Παπαγιάννη.